

Kimin Alanı? Sosyal Ağ Sitelerini Kullananlar ve Kullanmayanlar Arasındaki Farklar*

Whose Space? Differences Among Users and Non-Users of Social Network Sites**

Eszter Hargittai

Çeviri Translation

Çev. : Şeyda KOÇAK KURT

ÖZ

Sosyal ağ sitelerini kullananlar ve aşına olmalarına rağmen onlardan uzak duranlar arasında sistematik farklılıklar var mıdır? Çeşitli özelliklere sahip genç yetişkinlere uygulanan bir anketten elde edilen verilere dayanan bu makale, özel olarak Facebook, MysPace, Xanga ve Friendster'e odaklanarak SAS kullanımının belirleyicilerini incelemektedir. Bulgular, bu tür sitelerin kullanımının, yüksek düzeyde bağlantıya sahip kullanıcılardan oluşan bir grup arasında rastgele dağılımadığını göstermektedir. Bir kişinin cinsiyeti, ırkı, etnik kökeni ve ebeveynlerinin eğitim geçmininin tamamı kullanımla ilişkilidir, ancak bu durum; çoğu kez toplu olarak ele alınan sosyal ağ sitelerinin yalnızca servislere göre ayrıştırılmasıyla geçerlidir. Ayrıca, daha fazla deneyim ve kullanım özerkliğine sahip kişilerin bu tür sitelerin kullanıcı olma olasılığı daha yüksektir. Kullanıcının arka planına bağlı eşit olmayan katılımı, bu tür servislerin farklı şekilde benimsenmesinin dijital eşitsizliğe katkı sağlayabileceğini göstermektedir.

ABSTRACT

Are there systematic differences between people who use social network sites and those who stay away, despite a familiarity with them? Based on data from a survey administered to a diverse group of young adults, this article looks at the predictors of SNS usage, with particular focus on Facebook, MySpace, Xanga, and Friendster. Findings suggest that use of such sites is not randomly distributed across a group of highly wired users. A person's gender, race and ethnicity, and parental educational background are all associated with use, but in most cases only when the aggregate concept of social network sites is disaggregated by service. Additionally, people with more experience and autonomy of use are more likely to be users of such sites. Unequal participation based on user background suggests that differential adoption of such services may be contributing to digital inequality.

* Hargittai, E. (2007). Whose space? Differences among users and non-users of social network sites. Journal of computer-mediated communication, 13(1), 276-297.

** Yazar ve yayınevinden çeviri ve yayınlanma izni alınmıştır. Makalenin orijinalliğinin bozulmaması için çeviri yapılan derginin yazım kurallarına sadık kalınmıştır

Giriş

Sosyalağ siteleri (SAS), son yıllarda popüler çevrimiçi noktalardan biri haline gelmiştir (comScore, 2007a, 2007b). Bu seviyedeki kullanıcı cazibesinin, SAS servislerinin kullanımından kaynaklanan potansiyel kazançlar ve zararlar ile ilgili spekülasyonlar da dahil olmak üzere popüler basında çok fazla yer verilmeyi beraberinde getirmiş olması şaşırtıcı değildir (Hempel, 2005; Magid, 2006; Stafford, 2006). Akademik araştırmacılar, kimlik inşası ve ifadesindeki rollerinden (boyd & Heer, 2006), sosyal sermayenin inşası ve sürdürülmesi (örn; Ellison, Steinfeld & Lempe, 2007) ve mahremiyet ile ilgili endişelere (örn; Gross & Acquisti, 2005; Hodge, 2006) varan çeşitli sorularla SAS'ın kullanımını incelemeye başlamıştır. Bu araştırma alanlarının hepsi önemli ve araştırılmaya değer olmakla birlikte, önemli öncül bir soru büyük oranda göz ardı edilmiştir: SAS kullanıcısı olan ile olmayan arasında sistematik farklılıklar var mıdır ve insanların var olan bu tür servislere katılma olasılıkları eşit midir? Bu makale bu soruya yanıt vermeye çalışmaktadır.

SAS'ı kimin kullanıp kullanmadığına dair soruları yanıtlamaya çalışan çalışmalar için kayda değer bir zorluk, bu çalışmaların dayandığı örneklemelerin (örn; Ellison vd., 2007) tipik olarak, servislere temel uyumun farklılaşmasını açıklamak için çok az değişkene sahip olması, az sayıda kullanıcı olmayan kişiyi içermesidir. Nadir de olsa, kullanıcılara ek olarak kullanıcı olmayanların da verilerinin bulunduğu çalışmalarda, araştırmaların odak noktası başka yerlere kaymıştır. Örneğin; Pasek, More ve Romer (2007) verileri; siteden gelen veri ve SAS kullanımına ilişkin değişkene göre ayırtmış, bununla birlikte ilk olarak kullanıcıların neyin açıkladığını incelemek yerine, SAS'ı bağımsız bir değişken olarak, SAS kullanımının sivil katılım üzerindeki tahmini etkisine bakmıştır. Bu makale, literatürdeki bir boşluğu iki şekilde doldurmaktadır: Çalışma, (1) SAS'ın benimsenmesindeki farklılıkları açıklamakta ve (2) kullanıcının arka plan özelliklerine, kullanımın toplumsal bağlamı hakkındaki bilgisine ve araçla ilgili deneyimlerine dayalı olarak bir servisin kullanımını diğerine tercih etmeyi tahmin etmenin mümkün olup olmadığını

görmek için SAS kullanımını belirli servislere göre farklılaştırmaktadır.

Kullanımın siteye göre farklılaş(tırıl)ması, SAS çalışmalarına önemli metodolojik bir katkı sağlamaktadır. Sonuçların gösterdiği gibi, araştırılan sitenin ayrıca ele alınması önemlidir, çünkü insanlar kullandıklarını rastgele seçmezler ve SAS kullanımına dair toplu analizler, önemli eğilimlerin belirlenmesini zorlaştırabilir. Bu, araştırmacıların, bir SAS'ın kullanımıyla ilgili çalışmaları bu tür başka bir servisin kullanımına genellerken, dikkatli davranmaları gerektiğini göstermektedir. Bu siteler ortak noktalara sahip olsalar da, –ya site tasarımı düzeyinde ya da kullanıcı tabanlarını oluşturan belirli topluluklar düzeyinde – farklı popülasyonları çekebilecek ve farklı türdeki eylemleri teşvik edebilecek farklı özelliklere de sahiptir. Bu nedenle, SAS'ın hem toplu olarak hem de belirli siteler özelinde incelenmesi, bu tür sitelerin kullanımının çeşitli popülasyon kesimleri arasında nasıl yayıldığını ve kullandıklarını sosyal sonuçlarını daha iyi anlamak için önemlidir.

İnternet Kullanım Türlerinin Farklılaşması

The New Yorker'ın günümüzde bir klasik haline gelmiş 1993'te yayınlanan “[i]nternette kimse senin bir köpek olduğunu bilmiyor” (Steiner, 1993) karikatürü, bazı insanları diğerlerine kıyasla geleneksel olarak dezavantajlı hale getirebilecek arka plan özelliklerine bağlı kalmadan, kimliğin çevrimiçinde çok gizli kalmasından dolayı fırsatların herkese açık olacağını iddia ediyordu. İnsanların çevrimiçi ortamda eşit olacağı düşüncesi, çevrimdışı özelliklerin insanların çevrimiçi uğraşlarına yansımada olmadığını varsaymaktadır. Ancak, sonraki araştırmalar, örneğin cinsiyet kimliği açısından durumun böyle olmadığını bulmuştur (Herring, 1993). Araştırmacılar, kullanıcıların çevrimiçi etkileşimlerde çevrimdışı kimliklerini nasıl değiştirdiklerine ilişkin ilk izlenimlere ve tartışmalara rağmen (Turkle, 1995), çevrimdışı kimliklerin büyük ölçüde çevrimiçi davranışlara sirayet ettiğini gözlemlemiştir (boyd, 2001; Smith & Kollock, 1999). İnsanların çevrimdışı hayatlarındaki sınırlılıkları ve fırsatları kendileriyle beraber getirerek çevrimiçi etkileşimlerine ve eylemlerine

taşıdıkları göz önünde bulundurulursa, bu durum; yukarıda bahsi geçen karikatürün bizi inandırdığı şekilde İnternet'in oyun alanını eşitlemediği anlamına gelmektedir.

Gerçekten de, farklı insanların İnternet'i günlük hayatlarında nasıl kullandıklarını inceleyen çalışmalar, kullanıcı türleri arasında sistematik farklılıklar bulmuştur. Örneğin, (Amerika Birleşik Devletleri'ndeki) kadınların temel bağlantı istatistikleri erkekleri yakalamış olsa bile, kullanımları farklılaşmaya devam etmiştir. Daha genel olarak kadınlar ve teknoloji kullanımları üzerine önceki literatürle tutarlı olarak (Frissen, 1995; Hall & Cooper, 1991; Herring, 1994; Livingstone, 1992) erkeklerin çevrimiçinde kadınlardan daha fazla zaman geçirdikleri gösterilmiş ve kadınlardan daha yüksek kullanım becerilerine sahip oldukları öne sürülmüştür (Bimber 2000; Hargittai & Shafer, 2006; Jackson, Ervin, Gardner & Schmitt, 2001; Ono & Zavodny, 2003). Sosyoekonomik durum gibi faktörlerin de, İnternet kullanım türlerini belirlediği gösterilmiştir (Howard, Rainie & Jones, 2001; Livingstone & Helsper, 2007; Madden & Rainie, 2003). Örneğin, finansal, politik ya da resmi bilgileri çevrimiçinde aramak gibi sözde "sermaye – arttırıcı" faaliyetler (DiMaggio & Hargittai, 2002), sosyoekonomik durumla ilişkilidir (Howard vd., 2001). Dahası, insanların – özerklikleri (Hassani, 2006) ve kullanım deneyimleri (Howard vd., 2001) gibi – aracı kullanma koşulları da medyayı hangi amaçla kullandıklarıyla ilgilidir. Araştırmalar, kişinin İnternet erişimine sahip olması ve çevrimiçinde daha fazla zaman harcamasının, daha çeşitli kullanım türleriyle ilişkili olduğunu göstermiştir. (Hargittai & Hinnant, 2005).

Dijital uçurumun daha iyi anlaşılması üzerine yapılan araştırmalar, insanların çevrimiçi olsalar bile, çevrimiçi uğraşları arasında farklılıklar bulunduğu ortaya koymuştur (DiMaggio, Hargittai, Celeste, & Shafer, 2004; Hargittai, 2002, 2007; Livingstone & Helsper, 2007; Mossberger, Tolbert, & Stansbury, 2003; van Dijk, 2005). İnsanların genel olarak, çeşitli arka plan özelliklerinin, İnternet kullanım bağlamlarının ve deneyim seviyelerinin Ağ kullanım türlerini etkilediği göz önüne

alındığında, özel olarak sosyal ağ sitesi kullanımıyla ilgili olup olmadıklarını değerlendirmek yerinde olacaktır. Demek ki, farklı arka planları olan insanlar arasında farklılaşmış İnternet kullanımıyla ilgili yapılan daha önceki çalışmalar düşünüldüğünde, SAS'ın popülasyon kesimleri arasında eşit şekilde benimsendiğini varsaymak için hiçbir neden yoktur. Yalnızca sosyal ağ siteleri kullanıcılarına odaklanan çalışmalar, tanım gereği, SAS kullanıcısı olmayan kişileri dışarıda bırakır. Bu insanların, bu servisleri kucaklayanlardan sistematik olarak farklılaştırılması kadar, onlarla ilgili hiçbir şey bilmemek de sorunludur, çünkü araştırmacılar bu şekilde, tüm insan gruplarını farkında olmadan sosyal ağlarla ilgili tartışmalardan dışlama riskiyle karşı karşıya kalırlar.

SAS'ın Benimsenmesini Çalışmanın Zorlukları

SAS kullanımını öngören çalışmaların azlığının önemli bir sebebi, bu tür soruların yanıtlanması için gereken uygun veri eksikliğidir. Tüm çevrimiçi eylemlerin tek tip olduğunu düşünmek yerine belirli çevrimiçi davranışlara odaklanan ilk İnternet kullanıcı araştırmaları olmakla birlikte (Howard & Jones, 2004; Wellman & Haythornthwaite, 2002), çevrimiçi eylemlerin kategorizasyonu görece geniş bir perspektifte kalmıştır, bu durum çevrimiçinde kimin, neyi, neden yaptığını ve bunun insanların geri kalan hayatlarını nasıl etkilediğini anlamayı zorlaştırmaktadır. Ayrıca, SAS'ın ünü nispeten yeni olduğundan, Ağ kullanımlarıyla ilgili ilk veri toplama çalışmaları bunlara odaklanmamıştır. İnsanların katılabileceği belirli siteler ve topluluklar hakkında ayrıntılı bilgi almaktan ziyade, insanların sitelerde karşılaştığı (haberler ya da sağlık durumlarıyla ilgili bilgi edinme amacıyla İnternet kullanımı gibi) konularda soru sormak daha alışlagelmiştir. Ayrıca, bireylerin SAS'taki amaçları ve eylemleri son derece çeşitli olduğundan, kullanımlarını geleneksel araştırma yöntemleriyle incelemek birçok yeni ve farklı zorluğu da beraberinde getirir. Belki de çeşitli yöntemsel zorluklar nedeniyle ilgili çalışmaların çoğu, tipik olarak nitel yöntemlerden faydalanarak, SAS kullanımına ilişkin daha açıklayıcı sorulara odaklanmıştır (örn; boyd, 2008; Dwyer, 2007).

Sosyal ağ sitesi kullanımını çalışırken karşılaşılan bir diğer zorluk, büyük ölçekli anketlerin (örn; Mevcut Nüfus Araştırması ve Genel Toplumsal Araştırma) esas olarak yetişkin nüfusa odaklanmış olması ve örneklemelerinde nispeten az sayıda gencin temsil edilmesinden kaynaklanmaktadır. Bununla beraber, gençlerin bazı sosyal ağlara en çok katılacak kişiler olarak bilinmesi (örn; Facebook'un başlangıçta üniversite öğrencilerine odaklanması ve daha sonra lise öğrencilerinin kasıtlı olarak yaşlı insanları dışarıda bırakması), araştırmacıların bu tür sitelerin insanların hayatlarına nasıl dahil edildiğini daha iyi anlamaları için ergenlere ve genç yetişkinlere odaklanmalarının özellikle gerekli olduğu anlamına gelmektedir. Ayrıca, genç yetişkinler yaşlı muadillerine göre çok daha fazla bağlantıya sahip olduğundan (Fox, 2004; Madden, 2006), amaç özellikle temel erişim ve bağlantı kontrol altına alındıktan sonra ayrıntılı ölçekleri anlamak ise çalışmalarda bu popülasyona odaklanmak faydalı olabilir.

Bir çalışma, biraz farklı bir yaş grubuna (12 – 17 yaş arası) ve SAS kullanımının farklı yönlerine odaklanmış olmakla birlikte, burada gündeme getirilen benzer soruları ele almıştır. Pew Internet and American Life Project, 2006'nın sonlarında gençlerin sosyal ağ sitesi kullanımıyla ilgili bir anket yapmıştır (Lenhart & Madden, 2007). Her ne kadar ankette (hangi servis kullanıcılarının profillerini en sık güncellediklerini araştırmak dışında) sosyal ağ sitelerinin servislere göre kullanımı hakkında soru olmasa da, çalışma farklı gençlerin bu tür siteleri benimsemelerindeki farklılıklara ilişkin faydalı bilgiler sunmaktadır. Belirtmek gerekirse, veriler örnekleme yer alan 12 – 17 yaş grubundakilerin, yaş ve cinsiyete göre farklı kavrayışların yanı sıra, ırk ve etnik kökene göre de bazı farklılıklara sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak çalışma daha detaylı bulgular sunmaz ve SAS'in servis açısından benimsenmesinin karşılaştırılmasına olanak sağlayacak verilerden de yoksundur.

ABD'deki üniversite öğrencileri, yüksek bağlantı düzeyleri göz önünde bulundurulduğunda, belirli dijital medya kullanım türlerindeki farklılıkları incelemek için ideal bir popülasyonu

oluşturmaktadır. Genellikle, gençlerin bilgi ve iletişim teknolojileriyle ilgili deneyimlerine ilişkin veri eksikliği, onların aktif çevrimiçi katılımlarıyla ilgili varsayımların geçerli olup olmadığının bilinmesini zorlaştırmaktadır. Sadece aracı kullanmanın, tüm sitelerin benzer şekilde eşit kullanımıyla eş tutulabileceğini varsaymak yanlış olacaktır. Günlük dijital medya uygulamalarının sistematik bir şekilde incelenmesi, iletişim ve bilgi teknolojilerinin farklı genç yetişkinlerin hayatlarını nasıl etkilediğini anlamak için gereklidir. Bir sonraki bölümde bu soruları yanıtlamak için bu çalışmada kullanılan benzersiz veri seti sunulmakta ve ardından farklı sosyal ağ sitelerinin benimsenmesini açıklayan iki değişkenli analizlerden ve lojistik regresyon analizlerinden elde edilen bulgular verilmektedir.

Yöntemler

Burada sunulan analizler, çoğunlukla 18 ve 19 yaşındaki üniversite öğrencilerinin bulunduğu çeşitli bir grubu temsil eden verilere dayanmaktadır. Çalışma, Şubat ve Mart 2007'de Amerikan araştırma odaklı devlet üniversitesi olan Chicago Illinois Üniversitesi'nde gerçekleştirildi¹.

Üniversitedeki İlk-Yıl Yazma Programından destek alınarak, okulun lisans öğrencilerinin toplamının temsili bir örneğinin projeye katılımı sağlandı. Bu program vasıtasıyla sunulan yazma dersi, kampüste tüm öğrencilerin alması gereken tek derstir; bu nedenle araştırmaya katılmak seçimde herhangi bir yanlılık oluşturmamaktadır. Bu ders kapsamında önerilen 87 bölümden 85'i çalışmaya katılmış olup ders bölümlerine katılım oranı %98'dir. Toplamda, derse kayıtlı tüm öğrencilerin olduğu %82'lik bir nihai yanıt oranı ortaya çıktı. Bu makale, programdaki zamanı kontrol etmek için birinci sınıftaki öğrencilere odaklanmaktadır.

Anket çevrimiçi yerine, kağıt üzerinde yazılı olarak uygulandı. İnternet kullanımlarını incelerken çevrimiçi bir ankete bel bağlamak, anketi doldurmaya ve belki de araştırma sitelerine daha yüksek katılım oranı göstermeye daha yatkın olabilecekleri göz önüne alındığında, çevrimiçi olarak daha fazla zaman harcayan insanlara karşı

bir önyargı yaratabilir. Ortalama anket tamamlama süresi yaklaşık 30 dakika idi. Anket, katılımcıların İnternet kullanımları (örn; deneyim, ziyaret edilen site türleri ve çevrimiçi eylemler) ve demografik geçmişleri hakkında ayrıntılı sorular içeriyordu.

Temel demografik bilgiler standart operasyonelleştirme modları kullanılarak ölçüldü. Öğrencilere doğum yılları soruldu ve bu bilgi; modellere sürekli değişken olarak dahil edilerek yaşlarını hesaplamakta kullanıldı. Erkekler temel cinsiyet kategorisini oluşturmaktadır (erkek = 0, kadın = 1). İrk ve etnik kökene ilişkin bilgiler, ABD Nüfus Sayım Bürosu (2000) anket formatı kullanılarak toplandı ve istatistiksel modelde kukla değişkenler kullanılarak Beyaz (ırk/etnik köken) kategori dışı bırakıldı. Diğer çalışmalar ile tutarlı şekilde, ebeveyn eğitimi sosyoekonomik durumun bir ölçüsü olarak kullanıldı (örn; Carlson, Uppal, & Prosser, 2000; Lamborn, Mounts, Steinberg, & Dornbusch, 1991; Stice, Cameron, Hayward, Taylor, & Killen, 1999). Hanehalkı gelirini sormak (hem öğrenciler ebeveynlerinin gelirini bilmedikleri hem de yurttan kalanlar "hanehalkı"nı nasıl yorumlayacaklarını bilemeyecekleri için) bu tür bir yaş grubu için sınırlı fayda sağladığından ve bu durumdabugruptaki (her katılımcı üniversite birinci sınıfta olduğu için) eğitim düzeyi sabit olduğundan, ebeveynlerin eğitimi işe yarar bir ölçüdür. Bu bilgi, (üniversite diplomasını değil) biraz kolej eğitimini temel alarak modele kukla değişkenler olarak dahil edilmiştir. Hem ebeveynlerle evde yaşama sorusu hem de bir arkadaşının veya aile üyesinin evinde internete erişime sahip olma sorusu kukla değişken olarak dahil edilmiştir; burada 1 bu soruya evet, 0 ise hayır anlamına gelmektedir. Son olarak, hem haftada çevrimiçi olarak geçirilen saatler hem de katılımcının İnternet kullanıcısı olduğu yıl sayısına ilişkin rakamlar, sırasıyla ilave bir saat veya yılın, değerler arttıkça verimi azaltabilme ihtimali içerdiği göz önüne alınarak analizlere dahil edilmiştir. Analizler öncelikle kullanıcının yalnızca temel arka plan özelliklerini (yaş, cinsiyet, ırk ve etnik köken, ebeveyn eğitimi) dikkate alır. Daha sonra ikinci bir model, temel demografik değişkenleri destekleyen bağlam ve deneyim hakkındaki bilgileri içerir.

Bu analizlere dahil edilen 1.060 adet birinci sınıf öğrencisi çok çeşitli insanlardan oluşan bir grubu temsil etmektedir². Ankete katılanların yüzde elli altısı kadın, %44'ü erkektir. Neredeyse tamamı 18 ya da 19 yaşında olup yaş ortalaması 18,4 ve ortanca değeri 18'dir. Yarısından azı Beyazdır ve Hispanik değildir. %8'den daha azı Afrika veya Afro-Amerikan kökenli olduğunu söylemektedir, neredeyse %30'u Asyalı veya Asyalı/Amerikalı kökenli ve beşte birinden biraz azı Hispanik kökenlidir. Bu öğrenciler farklı aile kökenlerinden gelmektedir. Ankete katılanların dörtte birinden fazlasının ebeveynlerinin en yüksek eğitim düzeyi lisedir, buna ek olarak %20'sinin ebeveynleri üniversite mezunu değildir. Her ne kadar bir üniversite popülasyonundan örneklem almak yüksek eğitilmiş bir grubu ele almak gibi görünse de, bu üniversitedeki birinci sınıf öğrencilerinin %25'i ikinci yıllarında üniversiteyi bırakmaktadır (Arndinger vd., 2004) ve yarısından daha azı (43,6) altı yıl içinde mezun olacaktır (University of Illinois-Chicago, 2004). Pek çok Amerikan kolejindekinin aksine, bu üniversitedeki öğrencilerin yarısından fazlası evden okula gidip gelmekte ve ebeveynleriyle birlikte yaşamaktadır (%53,1).

Örneklemden elde edilen temel erişim ve kullanım istatistikleri (Tablo 1), İnternet'in bu öğrencilerin çoğunun hayatında yeni bir kavram olmadığını göstermektedir. Ortalama olarak, katılımcılar altıdan fazla yerden İnternet'e erişme olanağına sahiptir ve altı yılı aşkın süredir kullanıcıdır. Ne sıklıkla çevrimiçi oldukları sorulduğunda, büyük çoğunluk bunu günde birkaç kez yaptıklarını belirtmiştir. Web sitelerinde tahmini olarak (e-posta, sohbet ve VoIP dışında) haftada 15.5 saat geçirmektedirler. Erişim ve kullanımda kesinlikle bazı farklılıklar olmakla birlikte, bu genç yetişkinlerin İnternet'e erişmesinin önünde duran hiçbir temel engel yoktur. Kullanımları (örn; evdeki kaynakları paylaşma ihtiyacı, çalışma kaynaklı sınırlı erişim saatleri gibi) diğer faktörlere bağlı olarak sınırlanabilir, ancak hepsinin temel erişimi vardır. Bu, İnternet'in temel kullanılabilirliğine bağlı dijital uçurum olarak adlandırılan geleneksel kaygıların bu öğrenciler için geçerli olmadığını göstermektedir. Bu nedenle, bu denli bağlantıda

Tablo 1. Örneklemdeki katılımcıların temel BT erişimleri ve kullanım istatistikleri

	Ortalama	Standart Sapma
İnternete erişilen yerlerin sayısı	6.2	(2.1)
İnternet kullanılan yılların sayısı	6.4	(2.0)
Ağda haftada geçirilen saat sayısı*	15.5	(10.0)

Not. *Bu ölçek, yalnızca Ağ kullanımını temel almakta ve e-posta, sohbet ya da VoIP'e harcanan zamanı dışarıda bırakmaktadır.

Tablo 2. Katılımcıların sosyal ağ sitelerine aşinalığı ve onlarla deneyimi (yüzde)

	Kullanıyor*	Duymuş	Hiç kullanmamış	Bir kez denemiş ama kullanmıyor	Eskiden kullanmış, şimdi kullanmıyor
Facebook	78.8 (62.8)	99.4	14.2	3.6	3.4
MySpace	54.6 (38.4)	99.5	20.8	9.4	15.2
Xanga	6.2 (1.9)	76.4	61.7	11.8	20.3
Friendster	3.3 (1.0)	43.3	84.7	5.6	6.4
Orkut	1.6 (.6)	5.8	97.1	.5	.8
Bebo	.6 (0)	9.6	95.4	2.8	1.2

Notlar: *Bu sayılar siteyi "bazen" ve "sıklıkla" kullanan öğrencilerin yüzdesini özetlemektedir. Siteyi sıklıkla kullandığını söyleyenlerin sayıları parantez içinde verilmiştir.

olan bir kullanıcı grubuna bakmak, dijital medyaya temel erişimi akılda tutarak, onun yerine kullanım detaylarındaki farklılıklara odaklanmamıza olanak tanımaktadır.

Bulgular

Sosyal Ağ Sitesi Kullanımındaki Farklılıklar

SAS'ı kimler kullanmaktadır ve farklı öğrencilerin bu alemde var olan çeşitli servisleri kullanma olasılıkları eşit midir? Anket altı SAS ile ilgili soruları içeriyordu: Bebo, Facebook, Friendster, MySpace, Orkut ve Xanga. Her biri için, katılımcılardan öncelikle siteyi daha önce duyup duymadıklarını belirtmeleri istendi. Daha sonra bununla ilgili deneyimlerini şu şıkları kullanarak açıklamaları istendi: "hayır, hiç kullanmadım", "bir kez denedim ama daha sonra kullanmadım", "evet, geçmişte denemiştım ama şu aralar kullanmıyorum", "evet, şu aralar bazen kullanıyorum" ve "evet, şu aralar sıklıkla kullanıyorum".

Katılımcıların toplamda %88'i SAS kullanıcısıdır ve %74'ü en az bir SAS'ı sıklıkla kullandıklarını belirtmiştir. Yalnızca bir öğrenci ankete dahil edilen altı SAS'tan hiçbirini duymadığını öne sürmüştür; demek ki, kullanılmaması bu servislere aşına olmamanın bir sonucu değildir. Aksine, bu tür siteleri bilmelerine rağmen örneklem %12'sinden fazlası bunların hiçbirini kullanmamaktadır.

Tablo 2'de belirli sitelere göre SAS kullanıcılarının

oranı görülmektedir. Facebook, bu öğrenciler arasında en popüler servistir ve neredeyse beş kişiden dördü, toplam örneklem ise yarısından fazlası Facebook'u sıklıkla kullanmaktadır. MySpace, örneklem yarısından fazlası tarafından kullanılmakla birlikte üçte birinden biraz fazlası tarafından sıklıkla kullanılmaktadır. Diğer dört site (popülerlik sırasına göre Xanga, Friendster, Orkut ve Bebo) bu grupta önemli ölçüde daha az yaygındır ve her biri örneklem %10'undan daha azı tarafından kullanılmaktadır.

Tablo 3, SAS kullanıcılarının demografik dağılımını önce toplu olarak (ikinci sütun), ardından siteye göre (sütun 3-6) açıklamaktadır. Orkut ve Bebo, bu gruptaki kullanım düzeylerinin son derece düşük olmasından dolayı tablonun dışında bırakılmıştır.

Bu servislerin kullanıcı kitleleri arasındaki farklılıklar çoğu değişikende özellikle zikredilmemiştir. Bununla birlikte bazı eğilimler dikkate değerdir. İlk olarak, Asyalı/Asyalı Amerikalı kullanıcıların yüzdesi, servise bağlı olarak önemli ölçüde değişiklik göstermektedir. Özellikle örneklemdeki Asyalı/Asyalı Amerikalı öğrenciler MySpace'de en az temsil edilen grupken, Xanga ve Friendster bu grup arasında özellikle popülerdir. İkincisi, Hispanik kökenli öğrenciler, MySpace kullanıcılarının bir bütün olarak örneklemdeki temsilinden çok daha büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Üçüncüsü, ebeveyn eğitimi ile bazı SAS kullanımları arasında bir ilişki vardır. Özellikle, en az bir ebeveyni

Tablo 3. Örnek demografiye ilişkin tanımlayıcı istatistikler (yüzde)

	Toplam örneklem	SAS kullanıcısı	Facebook kullanıcısı	MySpace kullanıcısı	Xanga kullanıcısı	Friendster kullanıcısı
Kadın	55.8	56.9	56.3	60.4	56.9	60.0
Yaş						
18	64.8	65.3	66.1	65.9	61.5	68.6
19	32.2	31.6	31.5	30.4	36.9	28.6
20-29	3.0	3.1	2.4	3.6	1.5	2.8
Irk ve Etnik Köken						
Beyaz, Hispanik olmayan	42.7	43.2	44.9	44.0	20.6	3.0
Hispanik	18.8	18.4	14.5	25.2	9.5	3.0
Afrikalı Amerikalı, Hispanik olmayan	7.7	7.4	7.9	8.2	3.2	0
Asyalı Amerikalı, Hispanik olmayan	29.6	29.9	31.6	21.3	65.1	93.9
Amerikalı, Hispanik olmayan	1.2	1.1	1.1	1.3	1.6	0
Ebeveynlerin En Yüksek Eğitim Düzeyi						
Liseden düşük	7.4	7.4	6.0	10.0	1.5	0
Lise	19.0	18.3	17.6	20.1	16.9	8.6
Kolej	20.1	19.5	18.8	20.9	20.0	11.4
Üniversite	34.4	35.5	37.4	34.9	33.9	57.1
Mezun	19.1	19.2	20.1	14.1	27.7	22.9
Ailesiyle yaşayanlar	53.1	51.4	48.2	54.5	49.2	58.8

Tablo 4. Herhangi bir SAS'ı ve belirli bir sosyal ağ sitesini kullanan farklı grupların yüzdesi

	Herhangi bir SAS	Facebook	MySpace	Xanga	Friendster
Cinsiyet					
Erkek	85*	78	49***	6	3
Kadın	89*	80	59***	6	4
Irk & Etnik Köken					
Beyaz, Hispanik Değil	89	83**	57	3***	0***
Hispanik	86	60***	73***	3*	1*
Afrikalı Amerikalı, HD	84	80	58	0	0*
Asyalı Amerikalı, HD	88	84**	39***	13***	10***
Amerikalı, HD	83	75	58	8	0
Ebeveynlerin Eğitimi					
Liseden düşük	88	64***	73***	1*	0*
Lise	83*	73*	57	6	2
Kolej	85	74*	57	6	2
Üniversite	90*	86***	55	6	6
Mezun	88	83	41***	9*	4

+ Notlar: Kullanım, "bazen kullanıyorum" ya da "sıklıkla kullanıyorum" olarak tanımlanmıştır.

* p<.1, ** p<.01, *** p<.001

lisans derecesine sahip olan öğrenciler Facebook, Xanga ve Friendster'da toplu örnekleme oranla daha fazla temsil edilirken, ebeveynleri lise düzeyinden daha az eğitime sahip olan öğrenciler

orantısız bir şekilde MySpace kullanıcılarıdır. Verilere bu şekilde basitçe bir bakış, toplamda sosyal ağ sitesi kullanımının çeşitli servislerdeki çeşitli öğrenci gruplarını çektiğini, ancak belirli

grupların bazı sitelerde diğerlerinden daha fazla temsil edildiğini göstermektedir. Buradaki önemli metodolojik ana fikir – belirli kullanıcı grupları hakkındaki temel bilgilere ek olarak – bir SAS'ın kullanıcılarını inceleyen araştırmacıların, bulguları başka bir sosyal ağ sitesinin kullanıcılarına genellerken dikkatli olmaları gerektirir.

Verilere bakmanın bir başka yolu da kullanıcı özelliği türüne göre SAS popülerlik düzeylerini dikkate almaktır. Tablo 4'te cinsiyet, ırk ve etnik köken ve ebeveynin eğitimsel arkaplanına göre ayrılmış SAS kullanım istatistikleri sunulmaktadır. Bu dağılım toplu olarak SAS kullanımı için ve ardından Facebook, MySpace, Xanga ve Friendster için ayrı ayrı sunulmaktadır (Bu örnekte Bebo ve Orkut'un düşük kullanım oranı nedeniyle bu siteler için ayrıştırılmış rakamlar sunulmamaktadır).

Tablo 4'te kullanıcı türüne göre önemli farklılıklar gösterilmektedir. Toplu SAS kullanımı söz konusu olduğunda, kadınların bu tür servisleri kullanma olasılığı erkeklere göre daha fazladır, ancak servise bağlı olarak site türüne göre ayrıştırıldığında farklar ortadan kaybolmaktadır. Örneklemedeki kız öğrencilerin MySpace'i kullanma olasılıkları çok daha yüksekken, konu Facebook, Xanga veya Friendster kullanımı olduğunda gruptaki genç kadınlarla genç erkekler arasında çok az fark vardır.

İrk ve etnik kökene ilişkin en belirgin bulgular İspanyol ve Asya kökenli öğrencilerle ilgilidir. Hispanik öğrencilerin Facebook'u kullanma olasılıkları önemli ölçüde daha düşükken (%60, diğer gruplarda bu oran %75 ya da daha fazla), MySpace'i kullanma olasılıkları diğerlerine göre çok daha yüksektir (%73, diğerleri arasındaki oran %58 ya da daha düşük). Buna karşılık, tıpkı Beyaz öğrenciler gibi, Asyalı ve Asyalı Amerikalı öğrencilerin de Facebook'u kullanma olasılıkları diğerlerine göre çok daha yüksek, ancak MySpace'i kullanma olasılıkları önemli ölçüde daha düşüktür. Ayrıca bu öğrenci grubu diğerlerine kıyasla özellikle Xanga ve Friendster'da aktiftir.

Ebeveynlerin eğitim seviyesine göre de önemli farklılıklar bulunmaktadır. En belirgin bulgu,

ebeveynleri liseden daha az eğitime sahip olan öğrencilerin Facebook'ta olma olasılıklarının önemli ölçüde daha düşük olması ve MySpace kullanıcısı olma olasılıklarının önemli ölçüde daha yüksek olmasıdır. Buna karşılık, en az bir ebeveyni üniversite eğitimi almış olanların Facebook kullanıcısı olma olasılıkları önemli ölçüde daha yüksekken, en az bir ebeveyni üniversite mezunu olanların MySpace'de zaman geçirme olasılıkları önemli ölçüde daha düşüktür. Ayrıca Xanga, ebeveynleri daha yüksek eğitim seviyesine sahip olanlara daha çok hitap ediyor görünmektedir. Ancak ebeveyn eğitimi ile öğrencinin ırkı ve etnik kökeni arasında bir ilişki olduğundan, çeşitli arka plan değişkenleri ile SAS kullanımı arasındaki ilişki incelenirken, diğer faktörlerin kontrol edilmesine olanak tanıyan daha gelişmiş istatistiksel teknikler kullanarak bu ilişkilere bakmak en iyisidir. Bir sonraki bölüm, modeldeki diğer faktörleri kontrol ederken, genel olarak ve belirli siteler açısından SAS kullanımını neyin belirlediğini dikkate alarak bunu yapmaktadır.

SAS Kullanımındaki Farklılıkları Açıklamak

Bu bölümde, lojistik regresyon analizlerini kullanarak, çeşitli faktörlerin SAS kullanımı ile olan ilişkisine eş zamanlı olarak bakıyorum³. Öncelikle arka plandaki değişkenlerin herhangi bir sosyal ağ sitesi kullanımıyla ilişkisini inceliyor (Tablo 6), ardından belirlenmiş dört sitenin kullanma oranı olasılıklarını ele alıyorum: Facebook, MySpace, Xanga ve Friendster (Tablo 7). Diğer faktörler kontrol edilirken çeşitli arka plan özellikleri ile SAS kullanımı arasındaki ilişki dışarıda bırakıldığı için bu yaklaşım kullanışlıdır.

Herhangi Bir SAS'ın Kullanımını Açıklamak

Tablo 5'te sunulan bulgular, bir öğrencinin sosyal ağ sitelerini kullanıp kullanmadığını birçok faktörün etkilediğini öne sürerken, Tablo 6'daki sonuçlar, belirleyicilerin farklı servisler arasında aynı olmadığını göstermektedir. Her iki tabloda da sunulan rakamlar "olasılık oranları"dır, yani 1'den büyük herhangi bir sayı, SAS kullanımına katılma eğiliminin daha yüksek olduğunu gösterirken, 1'den küçük bir sayı, özellik türünün sosyal ağ sitesi kullanım olasılığını azalttığını gösterir.

Öncelikle genel SAS kullanımına ilişkin bulguları değerlendiriyor, ardından belirli site kullanımlarını ayrı ayrı inceliyorum.

Tablo 5'teki ilk sütun, temel arkaplan özelliklerinin herhangi bir SAS kullanımıyla nasıl ilişkilendirildiğini göstermektedir. Temel demografik modelde SAS kullanımıyla istatistiksel olarak anlamlı düzeyde ilişkili olan tek değişken cinsiyettir. Kadınlar, erkeklere oranla daha fazla SAS kullanma eğilimindedir. Bu bulgu, kadınların erkeklerle karşılaştırıldığında çevrimiçi kişiden kişiye iletişim kurma eğiliminin daha yüksek olduğunu gösteren literatürle tutarlıdır (örn; Pew Internet and American Life Project, 2000). Yalnızca demografik arka plan özelliklerine sahip olan bu toplu modelde, öğrencinin ırkı, etnik kökeni ve ebeveynlerinin eğitimi gibi diğer faktörler, SAS kullanımıyla istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye sahip değildir.

Modele daha fazla değişken eklendiğinde, ilave kullanım bağıntıları ortaya çıkar (bkz. Tablo 5'teki ikinci sütun). Cinsiyet, SAS kullanımının önemli bir belirleyicisi olmaya devam ederken, diğer demografik değişkenler toplam SAS kullanımıyla istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki göstermemeyi sürdürmektedir. Bununla birlikte, cinsiyetin yanı sıra hem kullanım bağlamı hem de araçla ilgili deneyim bu tür servislerin benimsenmesiyle ilişkilidir. Özellikle evde ebeveynleriyle yaşayan öğrencilerin SAS kullanma olasılıkları, oda arkadaşlarıyla ya da kendi başına yaşayan öğrencilere kıyasla önemli ölçüde azdır. Bir arkadaşın ya da aile üyesinin evinde İnternet erişimine sahip olmak tam tersi bir ilişkiyi göstermektedir: Bu tür kaynaklar kullanım olasılığını önemli ölçüde artırır. Deneyim açısından bakıldığında, birinin ne kadar uzun süre çevrimiçi olduğundan ziyade, ağda geçirdiği zaman SAS kullanımıyla ilişkilidir. SAS kullanımı çok zaman alabildiği için, bu durum şaşırtıcı değildir.

Tablo 5. SAS kullanımını açıklayan lojistik regresyon analizinin sonuçları (standart hatalar parantez içindedir)

	SAS kullanımı (dört SAS'tan herhangi biri)	
	Arkaplan	Tüm model
Yaş	0.946 (0.102)	0.950 (0.112)
Cinsiyet (Erkek=0, Kadın=1)	1.563* (0.307)	1.660* (0.333)
Hispanik	0.803 (0.220)	0.919 (0.259)
Afrikalı/Afrikalı Amerikalı	0.606 (0.212)	0.621 (0.226)
Asyalı/Asyalı Amerikalı	0.966 (0.227)	1.007 (0.243)
Ebeveynlerin eğitimi: Liseden düşük	1.294 (0.553)	1.799 (0.815)
Ebeveynlerin eğitimi: Lise	0.852 (0.242)	0.905 (0.262)
Ebeveynlerin eğitimi: Kolej mezunu	1.496 (0.410)	1.392 (0.387)
Ebeveynlerin eğitimi: Üniversite mezunu	1.194 (0.365)	1.057 (0.329)
Aileleriyle Yaşayanlar		0.640* (0.135)
Arkadaşları/Ailesinde internet erişimi olanlar		2.022** (0.537)
Ağda geçirilen saatler/haftalık (bağlı)		1.431** (0.186)
Çevrimiçi geçirilen yıllar (bağlı)		0.957 (0.262)
N	1,032	1,011
Chi ²	11.819	32.416
Pseudo R ²	0.015	0.042

Note: *#p< .1, * p< .05, ** p< .01, *** p< .001

Aslında bu kişilerin çevrimiçi olarak daha fazla zaman geçirmesine neden olan şey tam olarak SAS kullanımı olabilir. Yukarıdaki bulgulardan bazılarının yorumunu yapmadan önce, belirli sitelerin kullanımının incelenmesine geçiyorum.

Belirli bir SAS'ın Kullanımını Açıklamak

Tablo 6'daki sütunlar sırasıyla Facebook, MySpace, Xanga ve Friendster kullanımını öngören modellerin sonuçlarını sunmaktadır. Bir servisin kullanımının bir diğerine bağlı olmadığını hatırlamak gerekir. Çünkü katılımcılar bu servislerin herhangi birini veya tamamını kullandığını belirtebilir. Her bir model çiftinin ilki yalnızca arka plan özelliklerini dikkate alırken, ikincisi Tablo 5'teki gibi bağlam ve deneyim değişkenlerini eklemektedir.

Her ne kadar çoğu durumda öğrencilerin yaşı bir servisi kullanıp kullanmadıklarıyla ilişkili olmasa da, konu Facebook olduğunda ilişkili görünmektedir. Genel olarak konuşursak, ankete katılanların çoğunluğunun (%97) ergenlik çağında olması nedeniyle bu özellikte çok az farklılık vardır. Bununla birlikte, yaşlı katılımcıların Facebook kullanımları istatistiksel olarak anlamlı bir sonuç elde etmeye yetecek kadar farklıdır. Spesifik olarak, 18 ya da 19 yaşındaki her beş öğrenciden dördü bu servisi kullanırken, 20-29 yaş grubundakilerin yalnızca beşte üçü kullanmaktadır.

Kadınların bu servisleri kullanma ihtimalinin yüksek olması, biri hariç tüm SAS'larda geçerlidir: Xanga kullanımı söz konusu olduğunda erkeklerle kadınlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir.

Verilerin daha önceki iki değişkenli analizlerinde ırk ve etnik köken, insanların bazı sosyal ağ sitelerini kullanma eğilimleriyle ilişkili olarak çıkmıştı. Daha ayrıntılı analizler, diğer faktörler sabit tutulduğunda bu bulguların geçerli olup olmadığını değerlendirilmesine olanak tanımaktadır. Sonuçlar öyle olduğunu göstermektedir. Bu örnekte Hispanik öğrencilerin Facebook'u kullanma olasılıkları (dışarıda bırakılan kategori) Beyazlara göre önemli ölçüde daha düşüktür. Aksine,

MySpace'i kullanma olasılıkları çok daha yüksektir. Yani, öğrencilerin ebeveyn eğitimi, kullanım bağlamı ve kullanım deneyimlerini kontrol ederken bile, Hispanik öğrencilerin, Hispanik kökenli olmayan Beyaz öğrencilerle karşılaştırıldığında Facebook ve MySpace'i kullanıp kullanmamaları ile ilgili önemli farklılıkları bulunmaktadır.

Örnekte Beyazlara göre önemli ölçüde farklı davranışlar sergileyen diğer grup ise Asyalılar/Asyalı Amerikalılardır. MySpace'i kullanma olasılıkları hem Beyaz hem de Hispanik öğrencilerden önemli ölçüde daha azdır. Tersine, diğer faktörler kontrol altına alındığında Xanga ve Friendster'i kullanma olasılıkları Beyaz öğrencilere göre çok daha yüksektir.

Öğrencilerin ebeveynlerinin eğitimi ve bazı servislerde sosyal ağ sitelerini tercih etmeleri arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Ebeveynleri kolej diplomasına sahip olan öğrencilerin, kolej diploması olmayan ama kolej eğitimi almış olanlara (modellerdeki temel kategoriye) kıyasla Facebook'u kullanma olasılıkları önemli ölçüde daha yüksektir. MySpace kullanımıyla ilgili olarak sonuçlar; ebeveynleri liseden daha düşük eğitime sahip olan öğrencilerin kullanıcı olma olasılıklarının, ebeveynleri kolej eğitimi alanlara göre önemli ölçüde daha yüksek olduğunu, en az bir ebeveyni üniversite mezun olanların ise dışarıda bırakılan kategoriye karşılaştırıldığında kullanıcı olma olasılıklarının daha düşük olduğunu göstermektedir. Xanga kullanıcıları tam tersi bir eğilim göstermektedir. Ebeveynleri liseden daha az eğitime sahip olan öğrencilerin Xanga'yı kullanma olasılıkları, ebeveynleri kolej eğitimi almış olanlara oranla çok daha azdır. Özetle, ebeveyn eğitimi ile Facebook ve Xanga kullanımı arasında pozitif bir ilişki, ebeveyn eğitimi ile MySpace kullanımı arasında ise negatif bir ilişki olduğu görülmektedir.

Birlikte yaşama(ma) bağlamına geçildiğinde, analizler ebeveynleriyle birlikte yaşayan öğrencilerin (bu örneğin yarısından fazlası) Facebook'u kullanma olasılığının diğer öğrencilere göre önemli ölçüde düşük olduğunu

Tablo 6. Belirli SAS kullanımının açıklanması: Facebook, MySpace, Xanga ve Friendster (standart hatalar parantez içindedir)

	Facebook kullanımı		MySpace kullanımı		Xanga kullanımı		Friendster kullanımı	
	Arkaplan	Tüm model	Arkaplan	Tüm model	Arkaplan	Tüm model	Arkaplan	Tüm model
Yaş	0.829* (0.073)	0.804* (0.072)	1.051 (0.085)	1.067 (0.089)	1.199 (0.152)	1.195 (0.151)	0.815 (0.273)	0.846 (0.294)
Cinsiyet (Kadın =1)	1.290 (0.210)	1.353# (0.227)	1.381* (0.185)	1.531** (0.212)	1.322 (0.363)	1.393 (0.394)	2.062# (0.793)	2.112# (0.851)
Hispanik	0.343** (0.072)	0.369*** (0.080)	1.667* (0.333)	1.821** (0.379)	1.302 (0.664)	1.298 (0.667)	3.044 (4.330)	-
Afrikalı/Afrikalı Amerikalı	0.789 (0.250)	0.713 (0.238)	0.896 (0.227)	0.935 (0.251)	0.790 (0.614)	0.620 (0.488)	-	-
Asyalı/Asyalı Amerikalı	0.994 (0.203)	0.994 (0.210)	0.466*** (0.072)	0.448*** (0.072)	5.517*** (1.801)	4.702*** (1.565)	49.511*** (50.554)	54.401*** (56.093)
Ebeveynlerin eğitimi:Liseden düşük	0.977 (0.302)	1.315 (0.424)	1.633 (0.511)	1.991* (0.652)	0.174# (0.184)	0.162# (0.173)	-	-
Ebeveynlerin eğitimi: Lise	1.016 (0.238)	1.148 (0.279)	0.930 (0.194)	0.920 (0.194)	0.848 (0.370)	0.802 (0.354)	1.139 (0.968)	1.014 (0.880)
Ebeveynlerin eğitimi:Kolej mezunu	1.949** (0.443)	1.791* (0.418)	1.113 (0.206)	1.073 (0.206)	0.624 (0.238)	0.624 (0.240)	2.550 (1.646)	2.445 (1.634)
Ebeveynlerin eğitimi: Üniversite mezunu	1.495 (0.387)	1.257 (0.334)	0.613* (0.131)	0.601* (0.133)	1.181 (0.468)	1.008 (0.413)	1.676 (1.208)	1.803 (1.337)
Ailesiyle yaşayanlar	0.468*** (0.085)		0.952 (0.135)		0.870 (0.247)		1.586 (0.633)	
Arkadaşları/ailesinde NET erişimi olanlar	1.659* (0.394)		1.909** (0.425)		0.583 (0.220)		0.698 (0.363)	
Ağda 1 haftada geçirilen saat (bağlı)	1.474*** (0.163)		1.493*** (0.142)		1.631* (0.341)		0.784 (0.205)	
Çevrimiçi yıllar (bağlı)	0.938 (0.215)		1.321 (0.259)		0.926 (0.377)		0.241* (0.149)	
N	1,027	1,006	1,025	1,004	1,027	1,006	827	713
Chi2	63.823	98.162	79.798	112.163	46.289	49.830	65.486	68.631
Pseudo R2	0.060	0.094	0.056	0.081	0.098	0.108	0.233	0.263

Not: *# p< .1, *p< .05, ** p< .01, *** p< .001

göstermektedir. Bu değişken, başka herhangi bir servisin kullanımıyla istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkiye sahip değildir.

Sonuçlar; ağdaki erişim noktası sayısının önemiyle ilgili literatürle tutarlı bir şekilde (Hassani, 2006), bu örneklemdaki öğrenciler için bir arkadaşının veya aile üyesinin evinde İnternet'e erişmenin hem Facebook'u hem de MySpace'i kullanma olasılığını arttırdığını göstermektedir. Bu bulgu, çevrimiçi etkinliklerde mevcut eşitsizliklerin devam ettiğine bir kez daha işaret etmektedir.

Son olarak, bu araçla ilgili deneyimin belirli SAS kullanımlarıyla ilişkili olup olmadığı konusundaki veriler; Facebook, MySpace ve Xanga kullanımının haftalık olarak daha fazla saat İnternet kullanımıyla ilişkili olduğunu göstermektedir. Bu servisleri kullanmak öğrencilerin çevrimiçi ortamda daha fazla zaman geçirmesine yol açabileceği için bu

durum pek de şaşırtıcı değildir. Aksine, bu ortamla ilgili uzun vadeli deneyim – yani bir öğrencinin kaç yıldır İnternet kullanıcısı olduğu – bu servislerin çoğunun benimsenmesiyle ilişkili değildir. Yalnızca Friendster'da kıdemli kullanıcı olma ile anlamlı bir ilişki vardır; daha az İnternet kullanıcısı olarak daha az yıla sahip olan öğrencilerin bu servisi kullanma olasılıkları oldukça düşüktür. Daha uzun süre çevrimiçi olanların ilk etapta servis benimseme olasılığının daha yüksek olduğu anlamına gelen bu bulgunun çıkması beklenmiştir, çünkü Friendster ABD'de birkaç yıldır daha popüler hale gelmiştir.

Bulguları özetlemek gerekirse, SAS kullanımına genel bir bakış, öğrencinin demografik özellikleri ile SAS deneyimleri arasında çok fazla sistematik bir ilişki göstermezken, analizlerin siteye göre ayrıştırılmasının çok farklı bir hikaye anlattığı açıktır. Farklı arkaplanlara sahip öğrenciler farklı servisleri seçerler ve bu da potansiyel olarak bu servisler

üzerinde çeşitli kullanıcı grupları ile etkileşimde bulunma kapsamını sınırlandırır. Ayrıca, sosyal ağ kullanımı bağlamı ve ortamlarla ilgili deneyimler, SAS'ı benimsemenin hem özel hem de genel düzeylerini açıklamak söz konusu olduğunda tahmin gücüne sahiptir; bu da daha fazla kaynağa sahip öğrencilerin bu sitelerde daha fazla zaman harcadığı ve bunlardan faydalanmak için daha fazla fırsata sahip olduğu anlamına gelmektedir.

Tartışma

Öğrencilerin yukarıda tartışılan arka plan özelliklerine göre SAS'ı benimsemelerindeki önemli farklılıkların sebepleri nelerdir? Bu çalışmaya katılanların hepsinin aynı kampüste olduğunu hatırlamak önemlidir. Bu sitelerin ana bileşeninin bireyin sosyal ağıyla iletişim halinde kalabilmesi olduğu göz önüne alındığında, bu sitelerin ve servislerin kullanımı, bireyin sosyal ağındaki kişilerin bir servisi diğerine tercih etme sebeplerinden ayrı olarak değerlendirilemez. Bu veri setinde öğrencilerin bir SAS'ı tercih ederken arkadaşlarının SAS tercihlerinden etkilenip etkilenmediğini veya ne ölçüde etkilendiğini daha derinlemesine incelemek için hiçbir sosyal ağ verisi mevcut değildi. Bununla birlikte, bu siteler hakkında bilinenlere dayanarak, kişinin mevcut çevrimdışı ağının, hangi siteyi benimseyeceğini etkilediğini varsaymakta bir beis yoktur. Araştırmalar, insanların bu servisleri genellikle yeni arkadaşlar ve tanıdıklar aramak yerine mevcut ağlarındaki kişilerle bağlantı kurmak için kullandıklarını ortaya koymuştur (Ellison vd. 2007). İnsanların kendileri gibi başkalarıyla sosyalleşme ve zaman geçirme eğiliminde oldukları uzun zamandır bilindiğinden (Marsden, 1987), benzer geçmişe sahip öğrencilerin de aynı servislere yönelmelerini beklemek mantıklıdır.

Bulgular, bu sistemlerin farklı özellikleriyle bağlantılı olabilir. Her ne kadar bu çalışmanın yapıldığı tarihte Facebook herkese üyelik açmış olsa da, başlangıçta üyelik sınırlıydı ve bir yüksek öğrenim kurumuna kayıtlı olmayı gerektiriyordu. Böyle bir üyeliğin zorunlu kılınması, başlangıçta servise kaydolabilecek kişilerin sayısını ve türünü açıkça sınırladı. Bunun aksine, herhangi bir

İnternet kullanıcısı MySpace gibi bir sitede hesap oluşturabilir. Bu kısıtlamalar, bu çalışmanın yapıldığı zamana kadar değişmiş olsa bile, sosyal ağlar zaman içinde geliştirilip değişmektedir; dolayısıyla başlangıçtaki bu farklılıklar daha sonraki yıllarda da kullanılmaya devam edilebilir. Kullanacakları üniversite adresleri olmasına rağmen, üniversiteye kaydolmadan önce ağlarındaki kişilerin sitelerin başlangıçtaki sınırlamalarına bağlı olarak servise daha az sayıda katılmış olmaları, bu sisteme katılımı daha az çekici hale getirmiş olabilir. Özet olarak, ister kullanıcı özellikleri, ister sistem özellikleri – ya da daha büyük olasılıkla bu ikisinin birleşimi – olsun, bu örnekteki farklı ırk ve etnik kökenden gelen kullanıcıların çeşitli sosyal ağ sitelerine eşit derecede ilgi duymadığını vurgulamak gerekir.

Öğrencilerin yaşam koşulları Facebook'un benimsenmesiyle önemli ölçüde ilişkilidir. Buna göre, evde yaşayan öğrencilerin Facebook'u kullanma olasılıkları, oda arkadaşlarıyla ya da tek başına yaşayan öğrencilere göre çok daha azdır. Bunun sebebi farklı faktörlerden kaynaklanabilir. Bu ilişkinin bir nedeni, ebeveynlerin çocuklarının İnternet kullanımlarına sınırlama getirmesi olabilir. Diğer bir olasılık da, evdeki makineleri paylaşmak zorunda kalmanın, İnternet'te daha az zaman geçirmeye ve sosyal ağ sitelerini keşfetme fırsatlarının azalmasına yol açmasıdır. Bir arkadaşının veya aile üyenizin evinde İnternete erişimin (kullanım olasılığını olumlu yönde artırarak) SAS kullanımıyla da ilişkili olduğu göz önüne alındığında, kullanım özerkliğine ilişkin bu açıklamalar makuldür.

Bu sonuçların farklı olası bir sebebi, ebeveynleriyle birlikte yaşayan öğrencilerin kampüste daha az zaman geçirdikleri için akranlarını çok az tanıması ve onlar hakkında çok az şey bilmesi, bu nedenle onlarla sosyal ağ siteleri üzerinden sağlanan iletişime geçmek için daha az hevesli olmaları olabilir. Bununla birlikte, bu bulgu, Facebook'un daha çok gündelik kolej yaşamı esnasında görüşen öğrenciler tarafından iletişimlerini sürdürmek amacıyla kullanıldığı ya da bu tür bir motivasyonun en azından servise ilk dahil olmayı açıklayabileceği ve daha sonra başka kullanımlara

da teslim olunabileceği anlamına gelmektedir. Evde yaşayan öğrenciler kampüste yaşayan öğrencilere göre kolejdaki akranlarıyla çok daha az etkileşime girmektedir. İronik olarak, Facebook gibi bir servisi kullanmayarak kolejdaki arkadaşlarıyla daha az karşılaşmaktadırlar, çünkü bu kişiler kampüste yaşayanlar kadar yüz yüze etkileşimde bulunmamakta, aynı zamanda akranlarının çevrimiçi aktivitelerini takip etmemektedir.

Birinin kendi çevresinin üyeleriyle ilişkileri düzenlemesi kolej deneyiminin önemli bir parçasıdır ve Facebook gibi servislerin bu tür etkileşimleri kolaylaştırdığı öne sürülebilir. Ellison ve arkadaşları (2007), Facebook kullanımı ile sosyal sermayenin oluşumu ve sürdürülmesi arasında tam olarak böyle bir ilişki bulmuştur. Bununla beraber, akranlarıyla ek etkileşimleri kolaylaştıran çevrimiçi servisleri kullanma olasılıkları daha düşük olanlar, ilk etapta ilişki kurmak için kampüste bulunma olasılığı daha düşük olan öğrenciler ise, o halde, bu tür sitelerin kullanımının en fazla fark yaratabileceği öğrenciler, bundan mahrum kalanlar olacaktır. Eğer halihazırda başkalarıyla daha az etkileşimde bulunanlar, bunu çevrimiçi olarak da daha az yapıyorsa, o zaman bu tür servislerin farklı kullanımları, bazı insanların kolejde çok sayıda ağ kurup geliştirdiği iki katmanlı bir toplumsal sisteme katkı sağlarken, diğerleri bu deneyimin bu kısmından çok daha az yararlanmaktadır. İnternet'in insanların hayatlarını iyileştirme potansiyeli ile ilgilenen iyimserler, İnternet'in bireyin fiziksel çevresinden kaynaklanan kısıtlamalardan kaç(ın)abilme becerisini vurgular, ancak bu çalışmanın bulguları, belirli koşullar nedeniyle zaten kısıtlanmış olan bireylerin tam olarak bazı Ağ olanaklarından yararlanamadıklarını göstermektedir.

Birlikte yaşama açısından Facebook kullanımına gelen sınırlandırmalarla ilgili bu bulguları gerçekten neyin yönlendirdiğini anlamak amacıyla, öğrencilerin ev ortamındaki İnternet kullanımlarını ve SAS'lara, özellikle de ebeveynleriyle ve akranlarıyla birlikte yaşama bağlamındaki katılımlarını araştırmak için nitel araştırmalara ihtiyaç vardır.

Sonuç

SAS kullanımıyla ilgili benzeri görülmemiş ayrıntı düzeyine sahip eşsiz bir veri seti ve öğrenciler hakkında ayrıntılı demografik arka plan bilgilerinin kullanıldığı bu çalışmada, ne tür kullanıcı özelliklerinin sosyal ağ sitesi kullanımıyla en çok ilişkili olduğu ihtimaline bakıldı. Bu çalışma özellikle insanların demografik özelliklerinin ve kullandıkları sosyal çevrenin, benimsedikleri belirli sosyal ağ siteleriyle nasıl ilişkili olabileceğini ele aldı. SAS kullanım istatistikleri toplu olarak ele alındığında, sonuçlar, kullanım bağlamı ve ortamla ilgili deneyimin önemine ek olarak, yalnızca SAS kullanımıyla cinsiyet arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Ancak, belirli bir site kullanımı dikkate alındığında, ebeveyn eğitiminin belirleme gücünün yanı sıra, ırk ve etnik köken ile SAS kullanımları arasında da istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler bulunmaktadır.

Özellikle, Hispantik öğrencilerin MySpace'i kullanma olasılıkları örneklemdaki Beyazlara oranla önemli ölçüde yüksekken, Asyalı ve Asyalı Amerikalı öğrencilerin MySpace'i kullanma olasılıkları önemli ölçüde daha düşüktür. Ek olarak, ikinci grubun Xanga ve Friendster'ı kullanma olasılığı Beyazlara göre çok daha fazladır; bu durum, bu servislerin Filipinler, Singapur, Malezya ve Endonezya'daki popülerliğinden kaynaklanabilir (boyd & Ellison, bu sayı), burada örneğin göçmen doğası göz önüne alındığında, birçok öğrencinin hayatlarının daha önceki dönemlerinden kalma geniş aileleri ve arkadaşları olabilir.

Ebeveyn eğitime ilişkin olarak, ebeveynleri daha düşük eğitim seviyesine sahip olan öğrencilerin MySpace kullanıcısı olma olasılıkları daha yüksekken, ebeveynleri daha yüksek eğitim seviyesine sahip olan öğrencilerin Facebook kullanıcısı olma olasılıkları daha yüksektir. Muhtemelen çeşitli ilişkilerin birbirini götürmesi nedeniyle, tüm sosyal ağ sitesi kullanımı ele alındığında bu ilişkiler belirgin değildir.

Bu makalenin amacı SAS kullanıcısı olanlar ile olmayanları karşılaştırmaktı; bulgular, kimin bu tür sitelerde vakit geçirmeyi seçip seçmediği

konusunda bazı sistematik farklılıklar olduğunu ortaya koymaktadır. Daha önemlisi, bulgular aynı zamanda farklı popülasyonların farklı servisleri kullanmayı tercih ettiğini, bunun da tüm sosyal ağ sitelerinin kullanımını daraltan araştırmalara meydan okuduğunu göstermektedir. SAS kullanımlarını inceleyen çoğu çalışma yalnızca tek bir servise odaklanmaktadır. Bu makalede sunulan bulgular, bir sitenin kullanımından elde edilen bulguları diğer ilgili servislerin kullanımına genellerken dikkatli olunması gerektiğini göstermektedir. Çalışmanın önemli bir bulgusu, toplu SAS kullanım istatistiklerinin, belirli sitelere göre farklı kullanıcı örneklerindeki kullanım tercihlerine ilişkin önemli farklılıkları gizlediği yönündedir. Örneğin; ırk ve etnik kökenin SAS kullanımıyla ilişkili olup olmadığına basitçe bakıldığında, gruplar arasında herhangi bir farklılık görünmemektedir. Bununla beraber, belirli bir sitenin kullanımı analizlerde ayrıştırıldığında önemli farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Facebook kullanımı, MySpace kullanımından niteliksel olarak farklı olduğu ve bu kullanımlar da Xanga ve Friendster kullanımlarından farklı olduğu sürece, bu farklılıkları tanımak ve eleştirel bir şekilde dikkate almak, kullanılan analiz yöntemlerinden bağımsız olarak SAS kullanım araştırması için önemlidir.

Bu makaledeki bulgular, sosyal ağlara ilişkin metodolojik ve kapsamlı çalışmalara katkıda bulunmanın yanı sıra, dijital eşitsizlik literatüründe araştırılan konulara da değinmektedir. Öğrencilerin ırk ve etnik kökenlerine ve aynı zamanda ebeveynlerinin eğitim seviyesine göre farklı servislerden yararlanmayı tercih etmeleri, çevrimiçi etkileşimlerin iddia ettiği sözde özgürlükle ilgili söyleme rağmen, farklı arka planlara sahip olan kullanıcıların daha az birbirine karıştığını göstermektedir. İlk bakışta İnternette hiç kimse sizin kim olduğunuzu bilmiyormuş gibi görünebilir (Steiner, 1993). Gerçekte ise, belirli çevrimiçi topluluklara üyelik, insanların günlük yaşamlarındaki sosyal ağlarını yansıtır; dolayısıyla çevrimiçi eylemler ve etkileşimler, mevcut çevrimdışı kimliklerden bağımsız şekilde *tabula rasa* etkinlikleri olarak görülemez. Daha ziyade,

bireyin günlük yaşamındaki kısıtlamalar çevrimiçi davranışlara yansır ve bu nedenle – bazılarına göre diğerlerinden daha fazla, farklı geçmişlere sahip öğrencilerin kendileri gibi olmayan öğrencilerle etkileşimde bulunma derecesi kısıtlanmış olur.

Teşekkür

Konuk editörlere (danah boyd ve Nicole Ellison) değerli yorumları için teşekkür ediyorum. Ayrıca Paul DiMaggio, Greg Duncan, Jeremy Freese, W. Russell Neuman, Barbara O'Keefe ve Daniel O'Keefe'nin yararlı katkılarından dolayı minnettarım. Bu çalışmanın ortaya çıkmasını sağlayan Illinois-Chicago Üniversitesi öğretim üyelerine ve personellerine; Mary Case'e, Ann Feldman'a, Tom Moss'a ve Karen Mossberger'e teşekkür ediyorum. Ayrıca, veri toplama ve girme konusundaki yardımları için Waleeta Canon, Gina Walejko, Soo An, Dan Li'ye ve 2006-2007 akademik yılı boyunca Ağ Kullanım Projesi grubundaki lisans araştırma görevlileri grubuna teşekkür ederim. John D. ve Catherine T. MacArthur Vakfı'nın Dijital Medya ve Öğrenme girişimi aracılığıyla sağladığı cömert destek için minnettarım. Ayrıca Davranış Bilimleri Yüksek Araştırma Merkezi'ne ve Lenore Annenberg ve Wallis Annenberg İletişim Bursu'na çok şey borçluyum. Northwestern Üniversitesi Araştırma Bursları Komitesi'ne, İletişim Okulu İnovasyon Fonu'na ve İletişim Çalışmaları bölümü Araştırma Fonu'na desteklerinden dolayı teşekkür ederim.

Notlar

1 Bu makalenin yazarının, bu çalışmanın bağlamı dışında bu üniversiteyle şimdi ya da herhangi bir zaman diliminde hiçbir bağlantısı olmamıştır. Bu kampüse odaklanmanın sebebi uygunluktan değil, daha ziyade araştırma projesiyle ilgili soruların yanıtlanmasında ne tür öğrenci popülasyonunun en yararlı olabileceği konusunda dikkatli bir değerlendirme sonucu sunmuş olmasından kaynaklanmaktadır.

2 Ankette, öğrencilerin ankete olan dikkatlerini ölçen bir soru bulunmaktadır. Öğrencilerin küçük bir kısmının (%3,4) soru ifadelerine dikkat etmediği belirlenmiştir; bu da sorunun özüne yanıt

vermek yerine yanıtları rastgele işaretlediklerini göstermektedir. Bu öğrencilerin yanıtları, bu tür yanıtlayıcılardan kaynaklanan hataları en aza indirmek amacıyla burada sunulan veri ve analizlerin dışında bırakılmıştır.

3 Kızılderi kökenli öğrenciler sayılarının az olması nedeniyle bu analizlerin dışında tutulmuştur.

Kaynaklar

Ardinger, N., Inman, P., Lees, B., Martin, T., Roche, A., Savage, K, et al. (2004). *UIC Freshman—One Year Later: A Report on the One-Year Retention of the UIC Freshman Class*. Chicago: University of Illinois.

Bimber, B. (2000). The gender gap on the Internet. *Social Science Quarterly*, **81**(3), 868-876.

boyd, d. (2001). Sexing the Internet: Reflections on the role of identification in online communities. *Sexualities, Medias, Technologies. University of Surrey*. Retrieved September 9, 2007 from <http://www.danah.org/papers/SexingTheInternet.conference.pdf>

boyd, d. (2008). Why youth (heart) social network sites: The role of networked publics in teenage social life. In D. Buckingham (Ed.), *Youth, Identity, and Digital Media* (pp. 119–1442). Cambridge, MA: MIT Press.

boyd, d., & Heer, J. (2006, January). Profiles as conversation: Networked identity performance on Friendster. *Proceedings of the Thirty-Ninth Hawaii International Conference on System Sciences*. Los Alamitos, CA: IEEE Press.

Carlson, C., Uppal, S., & Prosser, E. C. (2000). Ethnic differences in processes contributing to the self-esteem of early adolescent girls. *The Journal of Early Adolescence*, **20**(1), 44–67.

comScore. (2007a). *comScore Media Metrix releases top 50 Web ranking for July*. Reston, VA. Retrieved September 9, 2007 from <http://www.comscore.com/press/release.asp?press=1582>

comScore. (2007b). *Social networking goes global*. Reston, VA. Retrieved September 9, 2007 from <http://www.comscore.com/press/release.asp?press=1555>

DiMaggio, P., & Hargittai, E. (2002, August). *The new digital inequality: Social stratification among internet users*. Paper presented at the American Sociological Association Annual Meeting, Chicago.

DiMaggio, P., Hargittai, E., Celeste, C., & Shafer, S. (2004). Digital inequality: From unequal access to differentiated use. In K. Neckerman (Ed.), *Social Inequality* (pp. 355–400). New York: Russell Sage Foundation.

Dwyer, C. (2007). Digital relationships in the 'MySpace' generation: Results from a qualitative study. *Proceedings of the Fortieth Hawaii International Conference on System Sciences*. Los Alamitos, CA: IEEE Press.

Ellison, N. B., Steinfeld, C., & Lampe, C. (2007). The benefits of Facebook "Friends:" Social capital and college students' use of online social network sites. *Journal of*

Computer-Mediated Communication, **12**(4), article 1. Retrieved September 9, 2007 from <http://jcmc.indiana.edu/vol12/issue4/ellison.html>

Fox, S. (2004). *Older Americans and the Internet*. Pew Internet and American Life Project report. Retrieved September 9, 2007 from http://www.pewinternet.org/PPF/r/117/report_display.asp

Frissen, V. (1995). Gender is calling: Some reflections on past, present, and future uses of the telephone. In K. Grint & R. Gill (Eds.), *The Gender-Technology Relation: Contemporary Theory and Research* (pp. 79–94). Bristol, PA: Taylor and Francis.

Gross, R., & Acquisti, A. (2005, November). Information revelation and privacy in online social networks (The Facebook case). *Proceedings of ACM Workshop on Privacy in the Electronic Society* (pp. 71–80). Alexandria, VA: Association for

Computing Machinery.

Hall, J., & Cooper, J. (1991). Gender, experience and attributions to the computer. *Journal of Educational Computing Research*, 7(1), 51–60.

Hargittai, E. (2002). Second-level digital divide: Differences in people's online skills. *First Monday*, 7(4). Retrieved September 9, 2007 from http://www.firstmonday.org/issues/issue7_4/hargittai/

Hargittai, E. (2007). A framework for studying differences in people's digital media uses. In N. K. a. H.-U. Otto (Ed.), *Cyberworld Unlimited?* (pp. 121–137). Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften/GWV Fachverlage GmbH.

Hargittai, E., & Hinnant, A. (2005, March). *New dimensions of the digital divide: Differences in young adults' use of the Internet*. Paper presented at the Eastern Sociological Society, Washington, D.C.

Hargittai, E., & Shafer, S. (2006). Differences in actual and perceived online skills: The role of gender. *Social Science Quarterly*, 87(2), 432–448.

Hassani, S. N. (2006). Locating digital divides at home, work, and everywhere else. *Poetics*, 34, 250–272.

Hempel, J. (2005, December 12). Protecting your kids from cyber-predators. *Business Week*. Retrieved September 9, 2007 from http://www.businessweek.com/magazine/content/05_50/b3963015.htm

Herring, S. C. (1993). Gender and democracy in computer-mediated communication. *Electronic Journal of Communication*, 3(2). Retrieved October 29, 2007 from <http://ella.slis.indiana.edu/~herring/ejc.txt>

Herring, S. (1994, June). *Gender differences in computer-mediated communication: Bringing familiar baggage to the new frontier*. Paper presented at the Making the Net*Work*: Is there

a Z39.50 in gender communication? American Library Association Annual Convention, Miami. Retrieved September 11, 2007 from <http://www.cpsr.org/cpsr/gender/herring.txt>

Hodge, M. J. (2006). The Fourth Amendment and privacy issues on the “new” Internet: Facebook.com and MySpace.com. *Southern Illinois University Law Journal*, 31, 95–123.

Howard, P. N., & Jones, S., Eds. (2004). *Society Online: The Internet in Context*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Howard, P. N., Rainie, L., & Jones, S. (2001). Days and nights on the Internet: The impact of a diffusing technology. *American Behavioral Scientist*, 45(3), 383–404.

Jackson, L. A., Ervin, K. S., Gardner, P. D., & Schmitt, N. (2001). Gender and the Internet: Women communicating and men searching. *Sex Roles*, 44(5/6), 363–379.

Lamborn, S. D., Mounts, N. S., Steinberg, L., & Dornbusch, S. M. (1991). Patterns of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development*, 62(5), 1049–1065.

Lenhart, A., & Madden, M. (2007). *Social networking websites and teens: An overview*. Pew Internet and American Life Project report. Retrieved September 9, 2007 from http://www.pewinternet.org/PPF/r/198/report_display.asp

Livingstone, S. (1992). The meaning of domestic technologies: A personal construct analysis of familial gender relations. In R. Silverstone & E. Hirsch (Eds.), *Consuming Technologies* (pp. 113–130). New York: Routledge.

Livingstone, S., & Helsper, E. (2007). Gradations in digital inclusion: Children, young people, and the digital divide. *New Media and Society*, 9, 671–696.

Madden, M., & Rainie, L. (2003). *America's online pursuits*. Pew Internet and American Life Project report. Retrieved September 9, 2007 from http://www.pewinternet.org/report_display.asp?r=106

Madden, M. (2006). *Internet penetration and impact*. Pew Internet and American Life Project report. Retrieved September 9, 2007 from http://www.pewinternet.org/PPF/r/182/report_display.asp

Magid, L. (2006). *Protect kids on MySpace*. CBS News. Retrieved September 9, 2007 from <http://www.cbsnews.com/stories/2006/02/03/scitech/pcanswer/main1277909.shtml>

Marsden, P. V. (1987). Core discussion networks of Americans. *American Sociological Review*, **52**, 122–131.

Mossberger, K., Tolbert, C. J., & Stansbury, M. (2003). *Virtual Inequality: Beyond the Digital Divide*. Washington, D.C.: Georgetown University Press.

Ono, H., & Zavodny, M. (2003). Gender and the Internet. *Social Science Quarterly*, **84**(1), 111–121.

Pasek, J., More, E., & Romer, D. (2007). *Realizing the social Internet? Online social networking meets offline civic engagement*. Unpublished manuscript.

Pew Internet and American Life Project. (2000). *Tracking online life: How women use the Internet to cultivate relationships with family and friends*. Washington, D.C.: Pew Research Center.

Smith, M., & Kollock, P., Eds. (1999). *Communities in Cyberspace*. London: Routledge.

Stafford, R. (2006, April). *Why parents must mind MySpace*. Retrieved December 1, 2006 from <http://www.msnbc.msn.com/id/11064451/>

Steiner, P. (1993). On the Internet, nobody knows you're a dog. *The New Yorker*, **69**, 61.

Stice, E., Cameron, R. P., Hayward, C., Taylor, C. B., & Killen, J. D. (1999). Naturalistic weight-reduction efforts prospectively predict growth in relative weight and onset of obesity among female adolescents. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, **67**(6), 967–974.

Turkle, S. (1995). *Life on the Screen: Identity in the Age of the Internet*. New York: Simon and Schuster.

U.S. Census Bureau. (2000). *U.S. Census 2000*. Retrieved September 9, 2007 from <http://www.census.gov/dmd/www/pdf/d61a.pdf>

U. S. News and World Report. (2006). Campus ethnic diversity: National universities. *America's Best Colleges 2007*. Retrieved October 29, 2007 from http://colleges.usnews.rankingsandreviews.com/usnews/edu/college/rankings/brief/natudoc_campdiv_brief.php

University of Illinois - Chicago. (2004). *Graduation rate disclosure statement*. Chicago, IL: University of Chicago.

van Dijk, J. A. G. M. (2005). *The Deepening Divide*. London: Sage Publications.

Wellman, B., & Haythornthwaite, C. (2002). *The Internet in Everyday Life*. Oxford: Blackwell Publishers.

Kaynak Göstermek İçin

To Cite This Article

Hargittai, E. (2023). Kimin Alanı? Sosyal Ağ Sitelerini Kullananlar ve Kullanmayanlar Arasındaki Farklar. (Ş. K. Kurt, Çev.). *Yeni Medya* (15), 316-332.